

Standardy Ochrony Dzieci w Niepublicznej Terapeutycznej Szkole Podstawowej Specjalnej Kraina Zmysłów w Chodzieży

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników szkoły jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Każdy pracownik traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy szkoły, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa i zgodnie z przepisami wewnętrznymi szkoły oraz swoimi kompetencjami.

Słowniczek pojęć/ objaśnienie terminów używanych w dokumencie standardy ochrony dzieci

§1

- 1. Szkoła** – Niepubliczna Terapeutyczna Szkoła Podstawowa Specjalna Kraina Zmysłów w Chodzieży.
- 2. Pracownik** – każda osoba zatrudniona w szkole na podstawie stosunku pracy albo umowy cywilnoprawnej odpłatnej bądź nieodpłatnej, a także wykonująca działalność na rzecz szkoły, np. stażysta, praktykant, wolontariusz, również jeśli jest rodzicem lub opiekunem prawnym dziecka.
- 3. Dyrektor** – osoba zarządzająca szkołą, która jest jej przedstawicielem na zewnątrz, przełożonym służbowym wszystkich pracowników szkoły.
- 4. Dziecko** – każda osoba, która nie ukończyła 18. roku życia lub jest uczniem szkoły. Za każdym razem, gdy w dokumencie pojawia się określenie „dziecko” oznacza ono również pełnoletniego ucznia szkoły. W przypadku uczniów pełnoletnich zgoda opiekuna dziecka przewidziana niniejszym dokumentem nie ma zastosowania, chyba, że co innego wynika z przepisów powszechnie obowiązujących. .

5. Opiekun dziecka – dalej również opiekunowie dziecka, oznacza przedstawiciela ustawowego dziecka: rodzica¹ albo opiekuna²; rodzica zastępczego³; opiekuna tymczasowego.

6. Zgoda opiekuna – zgoda oznacza co do zasady zgodę jednego z rodziców w przypadku zwykłych, bieżących spraw życia dziecka (np. wyjazdu na wycieczkę). W zakresie spraw dotyczących bieżących spraw życia dziecka w przypadku sprzeciwu jednego z rodziców należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny (wówczas orzeczenie sądu opiekuńczego zastępuje zgodę obojga rodziców). Odpowiednie zastosowanie ma w tych przypadkach zgoda opiekuna, rodzica zastępczego lub opiekuna tymczasowego.

7. Krzywdzenie dziecka to każde zachowanie względem dziecka, które stanowi wobec niego czyn zabroniony. Oprócz tego krzywdzeniem jest zaniechanie (zamierzone lub niezamierzone), działanie lub zaniechanie, a także każdy jego rezultat, skutkujący naruszeniem praw, swobody, dóbr osobistych dziecka i zakłóceniem jego rozwoju.

Wyróżnia się następujące, podstawowe formy krzywdzenia:

a) **Przemoc fizyczna wobec dziecka.** Jest to działanie bądź zaniechanie wskutek którego dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda stanowi rezultat działania bądź zaniechania ze strony rodzica, opiekuna, osoby odpowiedzialnej za dziecko, posiadającej nad nim władzę lub takiej, której ufa. O przemoc fizycznej mówimy zarówno w wymiarze jednorazowym, jak i powtarzającym się.

b) **Przemoc psychiczna wobec dziecka.** Jest to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a osobą za nie odpowiedzialną lub osobą, której dziecko ufa. Tak jak w przypadku przemocy fizycznej obejmuje zarówno działania, jak i zaniechania. Do przejawów przemocy psychicznej zaliczamy m.in.:

- Niedostępność emocjonalną,
- zaniechywanie emocjonalne,
- relacja z dzieckiem oparta na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,
- nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem,
- niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka,

¹ W rozumieniu art. 98 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.), dalej jako „Kodeks rodzinny i opiekuńczy”.

² W rozumieniu art. 155 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

³ W rozumieniu art. 112¹ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

- niedostrzeżenie lub nieuznawanie granic psychicznych między dzieckiem a osobą odpowiedzialną,
 - nieodpowiednia socjalizacja, demoralizacja,
 - sytuacje, w których dziecko jest świadkiem przemocy
- c) **Przemoc seksualna wobec dziecka (wykorzystywanie seksualne dziecka).** Jest to angażowanie dziecka przez osobę dorosłą lub inne dziecko w aktywność seksualną. Dotyczy sytuacji gdy nie dochodzi do kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, molestowanie werbalne - np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku dziecka, komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania dziecka, zachęcanie do kontaktu z treściami pornograficznymi, *grooming* - strategie nieseksualnego uwodzenia dziecka z intencją nawiązania kontaktu seksualnego w przyszłości) i gdy do takiego kontaktu dochodzi (sytuacje takie jak: dotykanie dziecka, zmuszanie dziecka do dotykania ciała sprawcy, stosunek seksualny). Każda czynność seksualna podejmowana z dzieckiem przed ukończeniem 15 roku życia jest przestępstwem. W przypadku dzieci mówimy o wykorzystaniu seksualnym, kiedy między wykorzystującym (dorosły, inne dziecko) a wykorzystywanym (dziecko) z uwagi na wiek lub stopień rozwoju zachodzi relacja władzy, opieki czy zależności. Do innej formy wykorzystywania seksualnego dzieci zalicza się wyzyskiwanie seksualne. Jest to jakiegokolwiek: faktyczne lub usiłowane nadużycie podatności dziecka na zagrożenia, przewagi sił lub zaufania - w celu seksualnym. Wyzysk seksualny obejmuje (choć nie jest to konieczne) czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z wykorzystania seksualnego. Szczególne zagrożenie wyzyskiem seksualnym ma miejsce podczas kryzysów humanitarnych. Zagrożenie wyzyskiem seksualnym dotyczy zarówno samych dzieci, jak i opiekunów tych dzieci, mogących paść ofiarą wyzysku.
- d) **Zaniedbywanie dziecka.** Jest to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie fizycznych i psychicznych potrzeb dziecka. Może przyjmować formę nierespektowania praw dziecka, co w rezultacie prowadzi do zaburzeń w jego zdrowiu i/lub rozwoju. Do zaniedbywania dziecka dochodzi w relacjach dziecka z osobą zobowiązaną do opieki, wychowania, troski i ochrony.
- e) **Przemoc rówieśnicza** (nękanie rówieśnicze, *bullying*). Przemoc rówieśnicza ma miejsce gdy dziecko doświadcza różnych form nękania ze strony rówieśników. Dotyczy działań bezpośrednich lub z użyciem technologii komunikacyjnych (np. za pośrednictwem internetu i telefonów komórkowych). Przemoc rówieśniczą obserwujemy, gdy szkodliwe działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter

systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców.

Obejmuje:

- przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie),
- przemoc relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie, szantaż),
- przemoc fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie),
- przemoc materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów)
- cyberprzemoc/przemoc elektroniczną (np. złośliwe wiadomości w komunikatorach, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę),
- wykorzystanie seksualne - dotykание intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika,
- przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią (np. przemoc w relacjach romantycznych między rówieśnikami), pochodzeniem, narodowością, orientacją seksualną, wyznawaną religią czy innymi cechami.

8. Dane osobowe dziecka – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka, w tym jego imię, nazwisko i wizerunek.

Zasady rekrutacji personelu

§2

1. Standardem jest rekrutacja pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych odbywająca się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji, a pracodawca dąży do jak najlepszej weryfikacji kwalifikacji kandydata.
2. Dyrektor szkoły dba, aby osoby w niej zatrudnione - zarówno pracownicy pedagogiczni, jak i niepedagogiczni, w tym wolontariusze, stażyści i praktykanci, posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz nie stanowiły dla nich zagrożenia.
3. Kandydat do pracy ma obowiązek przedstawienia swoich danych identyfikacyjnych, kontaktowych oraz informacji dot. wykształcenia, kwalifikacji zawodowych oraz dokumentację przebiegu dotychczasowego zatrudnienia.
4. Placówka przeprowadza rekrutację pracowników zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i dba, aby osoby przez nią zatrudnione (w tym osoby pracujące na podstawie umowy zlecenie oraz wolontariusze/stażyści) posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z uczniami.

5. Szkoła uzyskuje o każdym nowo zatrudnionym członku personelu dane z Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym zgodnie z odrębnymi przepisami. Wydruki z Rejestrów będą przechowywane w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną. Każdy nauczyciel przedstawia zaświadczenie o niekaralności.
6. Kandydat posiadający obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska zobowiązany jest przedłożyć szkole:
- a) informację z rejestru karnego państwa, którego posiada obywatelstwo, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów,
 - b) oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo na formularzu wg wzoru- Załącznik nr 2,
 - c) jeżeli w ciągu 20 lat mieszkała w innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa państwach - informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi,
 - d) w przypadku niemożliwości przedstawienia ww. zaświadczenia kandydat/kandydatka składa pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych na formularzu wg wzoru - Załącznik nr 1.
7. Dyrektor zapewnia swoim pracownikom podstawową edukację na temat ochrony uczniów przed krzywdzeniem i udzielaniem pomocy w sytuacjach zagrożenia.
8. Każda osoba prowadząca warsztaty lub zajęcia na terenie szkoły, a niebędąca jej pracownikiem, składa oświadczenie o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych na formularzu wg wzoru- Załączniku nr 1 oraz zobowiązuje się do przestrzegania „Standardów ochrony małych dzieci” przed krzywdzeniem obowiązujących w placówce- Załącznik nr 8 .

Procedura zapewnienia bezpiecznych relacji między małym dzieckiem a personelem szkoły

§3

I. Zasady ogólne

1. Pracownik traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie.
2. Pracownik jest zobowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Pracownik powinien działać w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania.
3. Niedopuszczalne są następujące zachowania pracowników:
 - a) omawianie w obecności osób nieupoważnionych sytuacji dziecka, w tym jego sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, itp.,
 - b) deprecjonujące porównania z innymi osobami,
 - c) izolowanie w zamkniętym pomieszczeniu, chyba, że zachowanie trudne, agresywne ze strony dziecka zagraża jemu, innym dzieciom i dorosłym przebywającym w szkole.
Uwaga! Niedopuszczalne jest pozostawianie w takiej sytuacji dziecka bez opieki ze strony pracownika szkoły,
 - d) krępowanie ruchów poprzez wiązanie,
 - e) celowe prowokowanie u dziecka wystąpienia lub eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych,
 - f) wyręczanie lub nadzorowanie bezpośrednio dziecka ponad niezbędny poziom jego możliwości psychofizycznych, m.in.: podczas realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych,
 - g) lekceważenie lub powierzchowne, nieuważne traktowanie zgłaszanej przez dziecko potrzeby wsparcia i pomocy,
 - h) bierna postawa w zakresie troski o rozwój i zabezpieczenie dziecka w sytuacji zagrożenia jego dobrostanu.
4. W szkole przyjmuje się „Procedurę reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony dziecka”, której celem jest zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim dzieciom i dorosłym przebywającym w szkole Załącznik nr 9.

II. Komunikacja z dziećmi

Zasady ogólne stosowane w komunikacji z dziećmi

1. W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek. Doceniaj i szanuj, uwzględniaj potrzeby i działaj w interesie małoletniego.

2. Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku, możliwości psychofizycznych i danej sytuacji.
3. Nie wolno Ci zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci krzyknąć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci. Dozwolone jest, aby pracownicy w ramach stosowanych metod pracy, zwracali się do dzieci pewnym siebie, stanowczym tonem głosu.
4. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
5. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
6. Szanuj prawo dziecka do prywatności.
7. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
8. Zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie i mogą oczekiwać odpowiedniej pomocy.
9. Reaguj niezwłocznie, zgodnie z przyjętymi procedurami, na niewłaściwe zachowania innych wobec małoletniego.

Dzieci wymagające stosowania komunikacji wspomagającej i alternatywnej

1. Pracownicy muszą zapewnić dziecku stały i niezakłócony dostęp do jego indywidualnego systemu komunikacyjnego.
2. Każde dziecko ma prawo do komunikacji w sposób dla niego wygodny i dostosowany.
3. Jeżeli to konieczne stosuj Alternatywną i Wspomagającą Komunikację (AAC). Obowiązkiem pracowników pedagogicznych jest zapewnienie dostępu do różnych modalności komunikacyjnych każdemu dziecku, u którego rozwój mowy jest zaburzony (np. z dysfazją rozwojową). W takim przypadku stosuj przy rozmowie symbole (gesty i/lub znaki graficzne), które pomagają dziecku rozumieć język, wspomagając tym samym proces mowy. Należy przy tym wyraźnie zaznaczyć, że znaki (najczęściej gesty) są używane równocześnie z mową, wzmacniając komunikaty słowne, ale nie zastępując ich.
4. Stosuj komunikację wspomagającą także w przypadku dzieci, które używają mowy, ale ich

artykulacja jest niezrozumiała dla otoczenia. W takiej sytuacji AAC pełni rolę uzupełniającą mowę. Stosuj takie formy komunikacji aby dzieci mogły swobodnie wyrażać swoje potrzeby, emocje i myśli.

5. Dostosuj strategie komunikacyjne do poziomu umiejętności psychofizycznych i potrzeb dziecka (AAC na dziś, na jutro). Zapewnij dziecku dostęp do szerokiej gamy słownictwa w ramach indywidualnego systemu komunikacyjnego (np.: książka do komunikacji). Słownictwo musi pełnić różne funkcje komunikacyjne. Należy uwzględnić funkcje protestu, wyrażania opinii, wyborów, potrzeb, emocji zaprzeczanie czy skarżenie, myśli w sposób niezależny. Słownictwo powinno również uwzględniać osoby, z którymi dziecko ma kontakt.

III. Działania z dziećmi

1. Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, możliwości psychofizyczne, niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Unikaj faworyzowania dzieci.
3. Nie wolno Ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli nie uzyskałeś zgód opiekunów (na piśmie) oraz samych dzieci (słownie).
5. Nie wolno Ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych, substancji psychoaktywnych ani innych nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci i na terenie szkoły.
6. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka, ani opiekunów dziecka. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub opiekunów dziecka. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków na np.: Dzień Edukacji Narodowej, zakończenie roku szkolnego itp.

IV. Zasady dotyczące kontaktu fizycznego z uczniami

1. Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia jego możliwości psychofizyczne, wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Kontakt fizyczny z uczniem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wykorzystywany jako narzędzie presji lub kontroli. Każdorazowo, gdy taki kontakt jest stosowany, musi on spełniać zasady bezpiecznego kontaktu czyli:

- a) Jest wsparciem ucznia w czynnościach organizacyjnych i dnia codziennego (np. pomoc przy spożywaniu posiłku, ubieraniu się, rozbieraniu) - na podstawie orzeczenia oraz ustaleń zawartych w Indywidualnym Programie Edukacyjno-Terapeutycznym (IPET).
- b) Stanowi pomoc uczniowi z niepełnosprawnością, szczególnie ze znacznie ograniczonymi możliwościami psychofizycznymi, w czynnościach higienicznych i samoobsługowych w toalecie. Czynności te powinny odbywać się w miejscu do tego przeznaczonym (toaleta lub inne miejsce zapewniające intymność). Unikaj innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem.
- c) Jest formą, ćwiczeniem lub metodą pracy podczas zajęć edukacyjnych, rewalidacyjnych i z zakresu wieloprofilowego usprawniania.
- d) Dopuszcza się przytrzymanie ucznia w sytuacjach, gdy w żaden inny sposób nie można powstrzymać go od zachowań agresywnych lub autoagresywnych. Tego typu działania zawsze są ostatecznością po wyczerpaniu wszelkich innych metod zapewniających bezpieczeństwo jemu samemu, innym uczniom, pracownikom szkoły lub innym osobom, które znajdują się w pobliżu.

Kontakty poza godzinami pracy

1. Kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.
2. Pracownicy nie powinni zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
3. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe.
4. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, musisz poinformować

o tym dyrekcję, a opiekunowie dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.

5. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

V. Bezpieczeństwo online

1. Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania Twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także Twoich własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać uczniów/uczennice, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz. Jeśli Twój profil jest publicznie dostępny, dzieci i ich opiekunowie będą mieć wgląd w Twoją cyfrową aktywność.

2. Nie wolno Ci nawiązywać kontaktów z uczniami i uczennicami w celach towarzyskich poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.

3. W trakcie prowadzenia zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone (nieużywane).

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę dorosłą

§4

1. W przypadku powzięcia przez pracownika podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez dziecko lub opiekuna dziecka, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i niezwłoczne przekazania jej wyznaczonej przez dyrektora osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń.

2. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji (wychowawca) niezwłocznie powiadamia dyrektora o przyjęciu zgłoszenia i rozpoczęciu adekwatnej do zgłoszenia interwencji.

3. Wychowawca wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa oraz informuje ich o podejrzeniu.

4. Wychowawca we współpracy z psycholog sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami i opiekunami oraz plan pomocy dziecku na karcie interwencji stanowiącej Załącznik nr 3.

5. Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:

- a) podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki;

- b) wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku;
- c) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.

6. W trudnych przypadkach (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor szkoły powołuje zespół interwencyjny, w skład którego wchodzi: psycholog, wychowawca, dyrektor szkoły, inni członkowie personelu mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku (dalej okreśłani jako: zespół interwencyjny).

7. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, na podstawie opisu sporządzonego przez psychologa oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.

8. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.

9. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez wychowawcę i psychologa opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.

10. Psycholog informuje opiekunów o obowiązku placówki zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego - procedura „Niebieskie Karty” - w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).

11. Po poinformowaniu opiekunów przez psychologa - zgodnie z punktem poprzedzającym - dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta - A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

12. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.

13. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.

14. Z przebiegu interwencji sporządza się Kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 3 do niniejszych Standardów. Kartę załącza się do akt osobowych dziecka.

15. Pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym

instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez opiekuna dziecka

§4

1. W przypadku, gdy zgłoszone zostało krzywdzenie dziecka przez jego opiekuna wychowawca przeprowadza rozmowę z dzieckiem w obecności psychologa. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji (wychowawca) powinna też przeprowadzić rozmowy z innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka. Wychowawca stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane w Karcie interwencji (Załącznik nr 3).
2. W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji (wychowawca) sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
3. W przypadku, gdy dziecko doznaje innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę ze strony opiekunów lub innych domowników:
 - a) gdy zachowanie wobec dziecka spełnia znamiona przemocy domowej należy wszcząć procedurę Niebieskiej Karty poprzez przesłanie formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego właściwego ze względu na zamieszkanie osoby doznającej przemocy domowej w terminie 5 dni. W przypadku, gdy dziecko doznaje przemocy ze strony dziecka – innego członka rodziny (rodzeństwo, dalsza rodzina) można wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty” w stosunku do opiekuna, który nie reaguje na krzywdzenie dziecka.
 - b) gdy zachowanie nie nosi znamion przemocy domowej, a relacje w rodzinie są w inny sposób nieprawidłowe (np. rodzice są niewydolni wychowawczo) – bądź gdy dziecko doświadcza zaniedbania należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka o wgląd w sytuację rodziny.
4. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji (wychowawca) organizuje spotkanie/a z pełnoletnim członkiem rodziny, niebędącym sprawcą krzywdzenia, któremu przekazuje informacje o zdarzeniu, ewentualnej interwencji oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
5. W toku prowadzonej procedury Niebieskiej Karty osoba znająca najlepiej dziecko (wychowawca) uczestniczy w pracach grupy diagnostyczno-pomocowej, jeśli zostanie poproszona o udział w jej pracach.
6. W przypadku zagrożenia życia i zdrowia dziecka powiadamia się policję i ośrodek pomocy

społecznej.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka w związku z agresją i przemocą rówieśniczą

§5

I. Postanowienia ogólne

1. Podstawową zasadą relacji między uczniami jest działanie z szacunkiem, uwzględniające ich godność i potrzeby.
2. Standardem jest tworzenie atmosfery promującej tolerancję i poczucie odpowiedzialności za swoje zachowanie.
3. Uczniowie angażowani są w działania, w których mają możliwość aktywnego uczestnictwa i współpracy.
4. Niedozwolone jest w szczególności:
 - a) stosowanie przemocy wobec jakiegokolwiek ucznia, w jakiegokolwiek formie;
 - b) używanie wulgarnego, obraźliwego języka,
 - c) upokarzanie, obrażanie, znieważanie innych uczniów,
 - d) zachowanie w sposób niestosowny, tj. używanie wulgarnych słów, gestów, żartów, kierowanie obraźliwych uwag, w tym o zabarwieniu seksualnym,
 - e) stosowanie zastraszania i gróźb,
 - f) utrwalanie, publikowanie wizerunku innych uczniów poprzez nagrywanie i fotografowanie bez zgody obecnych na nich osób,
 - g) udostępnianie między uczniami substancji psychoaktywnych i używanie ich w swoim otoczeniu,
 - h) celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej,
 - i) kradzież, przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej,
 - j) wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów,
 - k) wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne,
 - l) rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami (udział w bójce),
 - m) szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu,
 - n) znęcanie się (współudział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie),
 - o) stosowanie wobec innych uczniów/innych osób różnych form cyberprzemocy.

II. Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń jest krzywdzony przez rówieśników

1. Pracownik szkoły, który ma podejrzenie lub otrzymał informację co do występowania aktu przemocy wobec ucznia zgłasza ten fakt wychowawcy.
2. Wychowawca informuje o zaistniałym fakcie psychologa szkolnego i sporządza Protokół interwencji (Załącznik nr 4),
3. Wychowawca/psycholog prowadzą rozmowę z uczniem, wobec którego istnieje uzasadnione podejrzenie występowania przemocy. Zadaniem szkolnych specjalistów jest udzielenie wsparcia psychicznego dla tego ucznia. O fakcie tym powiadamiani są opiekunowie ucznia.
4. Do zadań szkoły należy ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
5. Wobec ucznia, co do którego zaszło zjawisko przemocy wychowawca/ psycholog szkolny ustalają formę pomocy i powiadamiają o tym rodziców.

III. Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń jest sprawcą cyberprzemocy

1. Pracownik szkoły, który ma podejrzenie lub otrzymał informację co do występowania aktu przemocy w Internecie wobec ucznia zgłasza ten fakt wychowawcy klasy.
2. Wychowawca klasy informuje o zaistniałym fakcie psychologa szkolnego.
3. Wychowawca/psycholog prowadzą rozmowę z uczniem wobec, którego istnieje uzasadnione podejrzenie bycia winnym cyberprzemocy. Zadaniem szkolnych specjalistów jest ustalenie okoliczności zdarzenia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami oraz poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej.
4. O fakcie dopuszczenia się cyberprzemocy informowani są opiekunowie ucznia, których zapoznaje się z materiałem dowodowym, zabezpieczonym przez szkołę. Rodziców dziecka informuje się o decyzji w sprawie dalszego postępowania oraz podjętych przez szkołę środkach dyscyplinarnych wobec ucznia.
5. Sprawcę przemocy w Sieci obejmuje się pomocą psychologiczno- pedagogiczną.
6. Bezwzględnie zawiadamia się policję w sytuacji gróźb karalnych, świadome publikowanie treści nielegalnych.
7. Dalsze czynności prowadzi policja.

IV. Zasady ustalania planu wsparcia ucznia po ujawnieniu krzywdzenia

1. Celem planu wsparcia jest przede wszystkim:
 - a) zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innymi instytucjami, jeśli istnieje

taka konieczność;

- b) współpraca z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia ucznia i zapewnienie mu pomocy;
 - c) diagnoza, czy konieczne jest podjęcie działań prawnych;
 - d) objęcie ucznia pomocą psychologiczno - pedagogiczną na terenie szkoły oraz pomocą specjalistyczną poza szkołą, jeśli zaistnieje taka konieczność.
2. W ustalaniu planu wsparcia uczestniczy uczeń, jego rodzice, wychowawca, psycholog i zespół pomocy psychologiczno - pedagogicznej - każda z tych osób otrzymuje zadania do wykonania w określonym czasookresie.
 3. Działania koordynuje i monitoruje wychowawca, który ściśle współpracuje z zespołem pomocy psychologiczno- pedagogicznej, w tym w podejmowaniu działań wspólnie z instytucjami pozaszkolnymi.
 4. Plan wsparcia uwzględnia:
 - a) działania interwencyjne, mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa, w tym zgłoszone podejrzenie popełnienia przestępstwa zgłoszone do organów ścigania;
 - b) formy wsparcia oferowane przez szkołę;
 - c) zaproponowane formy specjalistycznej pomocy pozaszkolnej, jeśli istnieje taka potrzeba.
 5. Plan wsparcia ucznia funkcjonuje równolegle z podejmowanymi działaniami interwencyjnymi, a jego naczelną zasadą jest obserwacja ucznia, zapewnienie mu warunków do uzyskania wielospecjalistycznej pomocy, również pozaszkolnej, udzielanie wsparcia rodzicom i współpraca międzyinstytucjonalna.
 6. Plan wsparcia ucznia ustalany jest również w sytuacji, gdy inicjatorem działań interwencyjnych jest inna instytucja (procedura „Niebieskie Karty”, uzyskanie informacji o krzywdzeniu od organów ścigania lub sądu itp., współpraca z OPS).
 7. Do działań zaktywizowany powinien zostać opiekun „niekrzywdzący”, który współpracuje ze szkołą w celu powstrzymania sprawcy przemocy i zapewnienia dziecku pomocy pozaszkolnej.
 8. W przypadku krzywdzenia przez obojga opiekunów, interwencja polega również na zawiadomieniu sądu rodzinnego i Policji. Działania względem rodziców, w tym sprawdzanie bezpieczeństwa domowników, leży w kompetencjach tych instytucji.
 9. Zadania pracowników szkoły wiążą się głównie z pomocą w realizowaniu przez ucznia zadań dydaktyczno- wychowawczych oraz budowaniu pozytywnych relacji z rówieśnikami i personelem placówki.

Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dzieci w placówce

§6

1. Szkoła zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Szkoła uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
3. Pracownikom nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody opiekuna dziecka.
4. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka - bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
5. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
6. Nie wolno używać prywatnych urządzeń (np.: telefonów, aparatów fotograficznych do utrwalania wizerunku dziecka).
7. Upublicznienie przez pracowników wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka na wzorze stanowiącym Załącznik nr 5.

Procedura bezpiecznego korzystania z sieci Internet, urządzeń elektronicznych i reagowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia cyberprzemocy

§7

1. Infrastruktura sieciowa na terenie szkoły umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i dzieciom.
2. Szkoła uczestniczy w programie Ogólnopolska Sieć Edukacyjna, w skrócie OSE, w programie publicznej sieci telekomunikacyjnej dającej dostęp do bezpiecznego Internetu.
3. Dostęp do sieci internetowej zabezpieczony jest hasłem.
4. Uczniowie korzystają z komputerów podczas zajęć informatyki, logując się na indywidualne

konta z ograniczeniami.

5. Szkoła, zapewniając uczniom dostęp do Internetu, wdraża i aktualizuje systemy i oprogramowania zabezpieczające przed dostępem do niewłaściwych treści oraz złośliwym oprogramowaniem, wyznaczając osoby odpowiedzialne - opiekunów sal.

6. W szkole prowadzone są działania, warsztaty i szkolenia, w zakresie profilaktyki oraz umiejętności bezpiecznego korzystania z sieci Internet.

7. Uczniowie korzystają z urządzeń elektronicznych na terenie szkoły pod opieką i nadzorem oraz za zgodą nauczycieli.

8. W przypadku stwierdzenia lub powzięcia informacji o występującej cyberprzemocy, pracownicy niezwłocznie reagują:

- a) zgłaszając problem wychowawcy, po ocenie sytuacji przez wychowawcę i dyrektora, jeżeli zachodzi potrzeba powiadamiają organy zewnętrzne (policję, sąd rodzinny),
- b) sporządzając Protokół interwencji (Załącznik nr 4),
- c) dyrektor powołuje zespół nauczycieli i specjalistów udzielający pomocy psychologiczno-pedagogicznej pokrzywdzonemu małoletniemu (a także małoletniemu będącym sprawcą) we współpracy z opiekunami prawnymi ww. małoletnich oraz instytucjami zewnętrznymi (wg potrzeb),
- d) w przypadku braku współpracy ze strony opiekunów ucznia, podejrzanego lub będącego odpowiedzialnym za cyberprzemoc, wychowawca oraz dyrektor, po dokonaniu oceny sytuacji i poinformowaniu opiekunów, jeżeli zachodzi taka konieczność, powiadamiają właściwe instytucje i organy (policję, sąd rodzinny),
- e) podejmując działania profilaktyczne obejmujące pojawiające się problemy związane m.in. z funkcjonowaniem uczniów w sieci Internet, cyberprzemocą we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, w tym poradnią psychologiczno- pedagogiczną.

Monitoring

§8

1. Dyrektor szkoły wyznacza koordynatorów odpowiedzialnych za realizację i propagowanie Standardów ochrony małoletnich w Niepublicznej Terapeutycznej Szkole Podstawowej Specjalnej w Chodzieży.
2. Osoby, o których mowa w punkcie 1, są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów, niezwłocznie reagują na sygnały ich naruszenia, prowadzą Rejestr interwencji (Załącznik nr 6) oraz proponują konieczne poprawki w zapisach do Standardów.
3. Osoby odpowiedzialne za realizację Standardów ochrony małoletnich przeprowadzają wśród

pracowników Niepublicznej Terapeutycznej Szkoły Podstawowej Specjalnej w Chodzieży raz w roku, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi Załącznik nr 7 do niniejszych Standardów.

4. W ankiecie pracownicy szkoły mogą proponować konieczne zmiany w zapisie oraz wskazywać naruszenia Standardów.
5. Na podstawie przeprowadzonej ankiety, pracownicy pedagogiczni odpowiedzialni za realizację i propagowanie Standardów ochrony dzieci, sporządzają raport z monitoringu, który następnie przekazują dyrektorowi szkoły.
6. Dyrektor na podstawie otrzymanego raportu wprowadza do Standardów niezbędne, zweryfikowane zmiany i przedstawia je pracownikom, uczniom oraz ich opiekunom.

Przypisy końcowe

§9

Zasady udostępniania, aktualizacji i przeglądu standardów ochrony małoletnich

1. Wszelkie procedury i dokumenty związane z wprowadzeniem Standardów są udostępniane pracownikom, uczniom i ich opiekunom podczas zapoznawania i zobowiązania do stosowania (zgodnie z poniższymi zasadami), a następnie na żądanie w dowolnym momencie. Dokumenty te można również znaleźć na stronie internetowej szkoły.
2. Wersja graficzna Standardów dostępna jest w widocznym miejscu na tablicy.
3. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się ze Standardami po zawarciu umowy o pracę, a fakt zapoznania się i przyjęcia do stosowania poświadcza podpisem (Załącznik nr 8).
4. Opiekunowie uczniów zapoznawani są ze Standardami podczas zebrania z rodzicami, każdorazowo na początku roku szkolnego.
5. Uczniowie zapoznawani są ze Standardami podczas zajęć z wychowawcą realizowanych w miesiącu wrześniu każdego roku.
6. Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem wchodzi w życie z dniem podpisania Zarządzenia przez Dyrektora szkoły.

OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI

miejsce i data

Ja,.....

nr PESEL /nr paszportu.....

oświadczam, że w państwienie jest prowadzony rejestr karny/ nie wydaje się informacji z rejestru karnego. Oświadczam, że nie byłam/em prawomocnie skazana/y w państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłam/em się takich czynów zabronionych, oraz że nie nałożono na mnie obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi. Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Podpis

..... , dnia r.

OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA

Oświadczam, że w okresie ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/am w następujących państwach, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa:

1. ...

2.....

Oraz jednocześnie przedkładam informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi/ informację z rejestrów karnych.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Podpis

Podstawa prawna:

Art. 7 Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606)

Karta interwencji

Numer karty

Data założenia karty

Imię i nazwisko dziecka

Data urodzenia dziecka

Adres zamieszkania dziecka

Przyczyna interwencji, forma krzywdzenia

Opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka

Osoba zawiadamiająca (imię, nazwisko, stanowisko)

Lp	Opis podjętych działań	Data
1.	Spotkanie z rodzicami/opiekunami prawnymi	
2.	Forma podjętych działań (zaznaczyć właściwe): - zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa - wniosek do sądu o wgląd w sytuację dziecka/rodziny - powiadomienie Policji - procedura „Niebieskiej Karty” - powołanie zespołu interwencyjnego - pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole w formie: - inny rodzaj interwencji, jaki	

3.	Plan pomocy dziecku:	
4.	Działania szkoły:	
	Wsparcie jakie szkoła zaoferuje dziecku:	
5.	Skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki (wskazać jakiej):	
6.	Działania rodziców:	
6.	Wynik interwencji:	

Data i podpis osoby wypełniającej „Kartę interwencji”

Zgoda na publikację wizerunku dziecka/ucznia

Zgoda obejmuje rok szkolny/

Po zapoznaniu się z wytycznymi dotyczącymi publikacji wizerunku ucznia w Niepublicznej Terapeutycznej Szkole Podstawowej Specjalnej Kraina Zmysłów w Chodzieży wyrażam*/nie wyrażam* zgodę na publikację wizerunku mojego syna*/córki*

Data: Podpis rodzica:

*niepotrzebne skreślić

Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku ucznia

-Upublicznienie przez personel placówki wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka uzyskanej na początku roku szkolnego. Wizerunek ucznia będzie wykorzystywany jedynie w celu promocji szkoły i jego osiągnięć.

-Zgoda rodzica/opiekuna prawnego nie jest wymagana w przypadku publikowania wizerunku uczniów przez jednostki organizujące zajęcia/warsztaty/szkolenia w placówce szkolnej pod warunkiem nieupubliczniania danych wrażliwych uczniów.

-Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

- Wszelkie dane uczniów pozyskane przez personel szkoły nie mogą być wykorzystywane poza ww. zasadami publikacji.

**Protokół interwencji w przypadku zastosowania procedury podejrzenia
krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia**

Data i miejsce sporządzenia dokumentu.	
Imię, nazwisko ucznia wobec, którego zachodzi podejrzenie krzywdzenia lub krzywdzenie.	
Osoba stwierdzająca wystąpienie podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenie ucznia:	
Data i miejsce podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia ucznia.	
Osoba/osoby podejrzane o krzywdzenie lub krzywdzące ucznia.	
Opis rodzaju krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia ucznia.	
Opis podjętych działań, formy interwencji.	

Informacja ze spotkania z rodzicami/prawnymi opiekunami.	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję oraz data interwencji).	
Informacje na temat efektów podjętych interwencji, w tym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi oraz pomocy udzielonej uczniowi przez jednostkę (dokumentację pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym efektywność jej udzielania należy przechowywać w indywidualnej teczce ucznia).	
Zaplanowana pomoc psychologiczno-pedagogiczna.	
Imiona i nazwiska oraz czytelne podpisy osób sporządzających protokół.	

Rejestr interwencji

Imię i nazwisko koordynatora ds. Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem:

LP	Data	Przedmiot interwencji	Kogo dotyczył	Kto zgłosił	Nr karty interwencji

Data i podpis koordynatora:

Ankieta (monitorująca)

Pytania ankietowe	Tak	Nie
Czy znasz obowiązujące w Niepublicznej Terapeutycznej Szkole Podstawowej Specjalnej Kraina Zmysłów w Chodzieży Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem ?		
Czy znasz treść dokumentu Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem?		
Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego pracownika? a jeśli tak - jakie zasady zostały naruszone? <i>(odpowieź opisowa)</i>		
b. Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak - jakie, jeśli nie - dlaczego? <i>(odpowieź opisowa)</i>		

Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem ? *(odpowieź opisowa)*

Chodzież, dniar.

**Oświadczenie o zapoznaniu ze Standardami ochrony dzieci
przed krzywdzeniem i zobowiązaniu do ich stosowania**

Imię i nazwisko

Stanowisko

Oświadczenie

Oświadczam, że zapoznałam/łem się ze Standardami ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązującymi w Niepublicznej Terapeutycznej Szkole Podstawowej Specjalnej Kraina Zmysłów w Chodzieży i zobowiązuję się do ich stosowania.

Podpis

Zakres odpowiedzialności pracowników Niepublicznej Terapeutycznej Szkoły Podstawowej Specjalnej Kraina Zmysłów w Chodzieży- dotyczy Standardów Ochrony Dzieci

<i>L.p.</i>	<i>Obszar odpowiedzialności</i>	<i>Imię i nazwisko/ stanowisko pracy (wraz z zastępcami)</i>	<i>Dane kontaktowe</i>
1	Przygotowanie (zapoznanie) pracowników do stosowania standardów ochrony dzieci.	Kamila Pytlak/wicedyrektor	sekretariat@szkola chodziez.pl
		Zastępstwo: Rafał Pytlak/dyrektor	sekretariat@szkola chodziez.pl
2	Monitorowanie przestrzegania standardów ochrony dzieci. Do zadań wyznaczonych pracowników należy: nadzór nad prawidłowym stosowaniem w szkole standardów ochrony dzieci oraz ich aktualność.	Katarzyna Dziuba/nauczyciel	
		Katarzyna Michalak/nauczyciel	
3	Przyjmowania zgłoszeń (rejestr interwencji) Do zadań wyznaczonych pracowników należy: przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających dziecku.	Malwina Rebelska- Suder/nauczyciel	
		Zastępstwo: Monika Piechocka/specjalista	
4	Uruchomienie i prowadzenie interwencji. Do zadań wyznaczonych pracowników należy: Podejmowanie interwencji wewnątrz szkoły i przed właściwymi organami i instytucjami.	Katarzyna Dziuba	
		Katarzyna Michalak	
		Aneta Drążek	
		Malwina Rebelska- Suder	
		Sandra Mielcarek	
		Paulina Woźna (zastępstwo: Grażyna Spera- Czarnecka)	
		Katarzyna Kamińska	
5	Koordynacja wsparcia udzielonego dziecku Do zadań wyznaczonych pracowników należy: Opracowanie planu wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia i monitorowanie jego wykonania.	Wychowawcy klas j.w.	
		Maria Jakubik/psycholog	
		Robert Chojnacki/psycholog	
6	Koordynowanie bezpieczeństwa w Internecie Do zadań wyznaczonych pracowników należy: Zapewnienie bezpiecznych warunków korzystania przez dziecko z sieci teleinformatycznych, w tym Internetu na terenie szkoły.	Aneta Drążek/nauczyciel informatyki	
		Zastępstwo: Rafał Pytlak/dyrektor	

Procedura reagowania w przypadku zachowań trudnych, agresywnych lub przemocowych ze strony ucznia

1. Trudne zachowania u uczniów i ich przyczyny

1.1. Cel dokumentu

Celem dokumentu jest ustalenie i ujednoczenie sposobów wspierania uczniów prezentujących trudne zachowania na terenie szkoły.

1.2. Definicja trudnego zachowania

Trudne zachowania prezentowane przez uczniów w szkole mogą przyjmować różną formę i nasilenie. Przykładowymi formami trudnych zachowań są agresja werbalna, agresja fizyczna, autoagresja, odmawianie współpracy, dokuczanie innym, zakłócanie przebiegu lekcji, niszczenie mienia.

Trudne zachowania są rozumiane jako zachowania, których nasilenie, częstotliwość lub czas trwania

- a) powodują niebezpieczeństwo fizyczne dla osoby angażującej się w dane zachowanie lub dla osób postronnych lub
- b) ograniczają możliwość uczenia się i codziennego funkcjonowania w szkole i
- c) nie są jednorazowymi czy sporadycznymi incydentami, ale stałymi wzorcami zachowania.

1.3. Przyczyny trudnych zachowań

Trudne zachowania u uczniów mogą wynikać zarówno z czynników związanych z uczniem (np. trudności rozwojowe, problemy zdrowotne, trudności emocjonalne, deficyty w umiejętnościach) **jak i z czynników środowiskowych** (np. niedostosowane do indywidualnych potrzeb ucznia środowisko fizyczne, edukacyjne, społeczne, trudna sytuacja życiowa, niewłaściwe oddziaływania wychowawcze). Etiologia trudnych zachowań jest w większości przypadków wieloczynnikowa i wymaga rozpoznania tych czynników oraz analizy ich wpływu na powstawanie trudnych zachowań u ucznia.

Rozpoznawanie przyczyn obejmuje proces zbierania, a następnie analizowania informacji dotyczących m.in.:

- a) charakterystyki funkcjonowania ucznia,
- b) sytuacji życiowej i rodzinnej,
- c) doświadczeń życiowych i historii oddziaływań wychowawczych, edukacyjnych, terapeutycznych,
- d) historii występowania trudnych zachowań (np. początek występowania, zmienność w czasie),
- e) okoliczności występowania trudnych zachowań (np. pory dnia, miejsca, osoby, aktywności),
- f) kwestii medyczno-zdrowotnych, posiadanych diagnoz,
- g) specjalnych potrzeb sensorycznych,

- h) poziomu zaspokojenia potrzeb fizjologicznych,
- i) środowiska szkolnego (fizyczne aspekty środowiska, cele i metody nauczania, aspekty społeczne),
- j) umiejętności i trudności ucznia w różnych sferach (umiejętności poznawcze i komunikacyjne, motoryczne, percepcyjne, samoobsługowe, emocjonalno-społeczne, rekreacyjne),
- k) warunków motywacyjnych,
- l) okoliczności i zdarzeń poprzedzających trudne zachowanie oraz zdarzeń następujących po trudnym zachowaniu.

2. Sposoby zapobiegania pojawianiu się trudnych zachowań (profilaktyka)

2.1. Zasady i celowość działań profilaktycznych

Profilaktyka trudnych zachowań jest elementem bieżących oddziaływań edukacyjno-wychowawczych prowadzonych przez wszystkich nauczycieli wobec wszystkich uczniów szkoły, zaś w sposób szczególny wobec tych uczniów, dla których stworzono indywidualny plan wspierania zachowań (IPWZ).

Najważniejszymi i głównymi metodami pracy z uczniami prezentującymi trudne zachowania są strategie proaktywne, czyli sposoby zapobiegania pojawianiu się zachowań trudnych.

Strategie proaktywne są ustalane w oparciu o rozpoznane przyczyny występowania zachowań problemowych. Ze względu na wieloczynnikową etiologię występowania trudnych zachowań **działania profilaktyczne będą miały wieloaspektowy charakter**.

Sposoby zapobiegania pojawianiu się trudnych zachowań u uczniów **są ewaluowane i modyfikowane w oparciu o tzw. praktykę refleksyjną**. Praktyka refleksyjna **polega na** analizie sytuacji, w których doszło do wystąpienia trudnego zachowania i konieczne było użycie strategii reaktywnych. **Celem praktyki refleksyjnej jest zminimalizowanie** konieczności użycia strategii reaktywnych w przyszłości. **Obejmuje ona:**

- pogłębioną analizę przebiegu sytuacji, w której wystąpiło trudne zachowanie,
- analizę prawidłowości realizacji strategii proaktywnych i strategii deeskalacyjnych oraz
- ocenę ich efektywności.

2.2. Przykłady działań profilaktycznych

Strategie proaktywne mogą polegać na:

- a) **dbaniu o dobrostan psychofizyczny oraz uwzględnianiu stanu zdrowia psychofizycznego** w celu minimalizowania wpływu czynników zdrowotnych na powstawanie zachowań trudnych.
Dbanie o dobrostan psychofizyczny może obejmować np.: uwzględnianie stanu zdrowia psychofizycznego podczas prowadzenia oddziaływań edukacyjno-terapeutycznych, dbanie o zaspokojenie potrzeb fizjologicznych ucznia, tj. głodu, pragnienia, potrzeby ruchu i odpoczynku w placówce. Uwzględnianie stanu zdrowia psychofizycznego może zaś obejmować działania zmierzające do poprawy

fizycznego i psychicznego stanu zdrowia ucznia, poprzez np.: informowanie rodziców o stanie zdrowia lub zaobserwowanych niepokojących objawach u ucznia w placówce, informowanie o wpływie branych leków na jego funkcjonowanie oraz zachowanie w placówce, sugerowanie potrzeby konsultacji specjalistycznych lub badań, sugerowanie potrzeby wprowadzenia odpowiedniej diety, sugerowanie potrzeby udziału w zajęciach poprawiających stan zdrowia, czy też nawiązanie współpracy ze specjalistami (zewnętrznymi), z usług których korzysta uczeń.

- b) **dokonywaniu zmian w formach organizacji pracy szkoły i pomocy psychologiczno-pedagogicznej** w celu zapewnienia rodzaju i form zajęć sprzyjających odpowiedniemu zachowaniu oraz udzieleniu odpowiedniego wsparcia.

Na przykład: organizowanie dodatkowych zajęć edukacyjnych lub terapeutycznych na terenie szkoły, w miarę możliwości prowadzenie zajęć w mniejszych grupach lub „jeden na jeden”, przeniesienie do innego zespołu.

- c) **podejmowaniu działań wspierających osoby oddziałujące wychowawczo na ucznia (rodzice, opiekunowie, wychowawcy, nauczyciele)** w celu poszerzania wiedzy i rozwijania umiejętności dotyczących zapobiegania zachowaniom problemowym, radzenia sobie w przypadku ich wystąpienia oraz zapewniania im wsparcia.

Na przykład: prowadzenie konsultacji i rozmów wspierających, podjęcie ściślejszej współpracy w zespole lub między szkołą a rodziną ucznia, organizowanie szkoleń i warsztatów, wskazywanie innych źródeł wiedzy i wsparcia dla rodziców oraz nauczycieli.

- d) **podejmowaniu działań wspierających otoczenie rówieśnicze ucznia** w celu poszerzania wiedzy na temat potrzeb i trudności ucznia prezentującego trudne zachowania, budowania postawy zrozumienia i akceptacji, rozwijania umiejętności nawiązywania interakcji z uczniem, budowania systemu wsparcia rówieśniczego.

Na przykład: poszerzanie ogólnej wiedzy na temat źródeł trudności w panowaniu nad zachowaniem u ludzi, organizowanie dni świadomości o trudnościach rozwojowych, uczenie sposobów inicjowania zabawy lub rozmów z uczniem mającym trudności w tym obszarze, przemyślane aranżowanie pracy w grupach, uczenie sposobów reagowania w sytuacji wystąpienia problemowego zachowania u ucznia, angażowanie uczniów w aktywne pomaganie.

- e) **dostosowaniu środowiska fizycznego oraz organizacji przestrzeni** w celu zmodyfikowania czynników środowiskowych przyczyniających się do powstawania trudnych zachowań.

Na przykład: uwzględnianie specyficznych potrzeb sensorycznych, usuwanie bodźców rozprasających, usuwanie bodźców wywołujących trudne zachowania, aranżowanie miejsc nauki, zabawy, odpoczynku.

- f) **dostosowaniu pomocy dydaktycznych, metod i organizacji pracy** w celu zapewnienia możliwości odnoszenia sukcesów edukacyjnych, zwiększenia samodzielności i zaangażowania ucznia.

Na przykład: wycofywanie, redukcja lub modyfikacja wymagań, zastosowanie dodatkowych środków dydaktycznych i środków technicznych, dostosowanie podręczników, kart pracy, zmiana sposobu udzielania instrukcji, zapewnienie

przewidywalności i przygotowywanie na zmiany, zastosowanie podpowiedzi wizualnych, stosowanie zmiennych form aktywności, dostosowanie form i sposobów sprawdzania wiedzy.

- g) **rozwijaniu umiejętności ucznia** w celu wyposażenia ucznia w umiejętności, których brak przyczynia się do powstawania zachowań trudnych. Może obejmować:
- naukę rozumienia obowiązujących **zasad i norm** (np. wyjaśnienie niejasnych zasad, przedstawianie zasad w formie wizualnej);
 - wyposażanie ucznia w **akceptowane społecznie alternatywne umiejętności radzenia sobie** w sytuacjach, w których do tej pory uczeń prezentował zachowania trudne (np. prośenie o pomoc, komunikowanie swoich potrzeb, zgłaszanie trudności, korzystanie ze słuchawek wyciszających);
 - naukę **radzenia sobie i tolerowania naturalnie występujących w środowisku ucznia zdarzeń dla niego nieprzyjemnych** (takich jak np. odmowa, odroczenie gratyfikacji, popełnienie błędu, przegrana, porażka, wykonywanie nielubianych czynności, krytyka);
 - rozwijanie **kompetencji emocjonalno-społecznych** (np. rozpoznawanie emocji własnych i innych osób, identyfikowanie emocji wywołanych konkretną sytuacją, rozwijanie umiejętności panowania nad emocjami, wyrażania emocji, rozładowywania emocji w sposób akceptowany społecznie, radzenie sobie ze stresem, nawiązywanie interakcji społecznych, podtrzymywanie relacji koleżeńskich, współdziałanie w zespole, rozumienie i przewidywanie zachowań innych osób, rozumienie sytuacji społecznych, przyjmowanie perspektywy innych, rozwiązywanie problemów i konfliktów, nauka relaksacji, budowanie adekwatnej samooceny i poczucia wartości);
 - rozwijanie **innych umiejętności** np. komunikacyjnych (komunikacja wspomagająca i alternatywna ACC), poznawczych, samoobsługowych, rekreacyjnych, których brak przyczynia się do występowania u ucznia trudnych zachowań (np. inicjowanie rozmowy z rówieśnikami, hamowanie reakcji, spędzanie czasu wolnego w funkcjonalny i akceptowany sposób, samodzielne pakowanie plecaka);
- h) **motywowaniu ucznia do odpowiedniego zachowania**, które ma na celu rozpoznanie i wykorzystanie efektywnych czynników motywujących do odpowiedniego zachowania. Przykłady: uwzględnianie zainteresowań ucznia podczas planowania i realizacji zajęć, dawanie możliwości wyboru, (częstsze) chwalenie i nagradzanie właściwych zachowań, wprowadzanie klasowych lub indywidualnych systemów motywacyjnych, zawieranie indywidualnych lub grupowych kontraktów, uświadamianie konsekwencji zachowań aprobowanych i nieaprobowanych społecznie, angażowanie uczniów w wyznaczanie sobie celów, monitorowanie swojego zachowania oraz postępów, rozwijanie umiejętności dostrzegania własnych sukcesów i postępów.

3. Sposoby reagowania w sytuacji pojawienia się zachowania trudnego (strategie reaktywne)

Strategie reaktywne stosowane są w sytuacji pojawienia się zachowania problemowego. Mogą należeć do jednej z trzech kategorii:

- a) **służące deeskalacji trudnego zachowania**

Sposoby deeskalacji trudnych zachowań to **sposoby reagowania zmierzające do uspokojenia ucznia, tj. wsparcie go w odzyskaniu panowania nad swoim zachowaniem**, co jest tożsame z zapobieganiem dalszej eskalacji trudnych zachowań.

Przykładowe sposoby deeskalacji:

- porozmawiaj z uczniem (spokojnym tonem głosu, nawiązując kontakt wzrokowy),
- podpowiedz jak uczeń może się wyciszyć lub uspokoić (np. “weź głęboki oddech”, “policz do 10”),
- uznaj i nazwij odczuwane przez ucznia emocje (np. “widzę, że się złościł”),
- udziel instrukcji co w danym momencie uczeń powinien zrobić (np. “odstaw krzesło proszę”, “usiądź proszę”)
- pomóż rozwiązać problem;
- odwróć uwagę ucznia od sytuacji wywołującej zachowania trudne,
- przekieruj ucznia na inną aktywność,
- daj czas na uspokojenie się,
- przypomnij o zasadach, umowie, systemie motywacyjnym itp,
- jeśli możliwe, wycofaj z otoczenia czynnik powodujący agresję (np. hałas, wymagania),
- zaproponuj uczniowi przejście w inne miejsce lub do innego pomieszczenia,
- nawiąż delikatny kontakt fizyczny (np. połóż rękę na dłoni, ramieniu lub barku),
- jeśli to możliwe, odseparuj inne osoby od ucznia prezentującego zachowania trudne, np. poproś o oddalenie się lub przejście do innego pomieszczenia.
- **WAŻNE:** Unikaj działań, które w przeszłości prowadziły (lub mogą doprowadzić) do eskalacji zachowania trudnego!

b) **reaktywne strategie uczące**

Reaktywne strategie uczące to działania **mające na celu doświadczenie przez ucznia takich konsekwencji swoich zachowań**, które prowadzić mają do rzadszego angażowania się w takie zachowania w przyszłości. Mogą być **stosowane w momencie, gdy uczeń prezentuje trudne zachowania lub gdy odzyska już panowanie nad swoim zachowaniem**.

Przykładowe reaktywne strategie uczące:

— **strategie karzące stosowane w trakcie trudnego zachowania:**

- reprimenda słowna, proste nakazy, zakazy np.: przestań, usiądź, nie uderzaj),
- wycofanie korzyści związanych z trudnym zachowaniem (np. brak uwagi ze strony nauczyciela i rówieśników, utrzymanie wymagania),
- ograniczenie możliwości udziału w aktywności (np. odsunięcie od zabawy, wyjście z uczniem z sali),

— **strategie karzące stosowane po trudnym zachowaniu:**

- odebranie przywileju (np. uczestniczenia w zabawie, wycieczce),
- inne konsekwencje przewidziane w statucie szkolnym lub wewnątrzszkolnym systemie oceniania,

— **restytucja** tj. konieczność naprawienia sytuacji:

- przeproszenie innych,
- posprzątanie spowodowanego bałaganu.

c) **interwencje fizyczne**

Interwencja fizyczna polega na:

- przytrzymaniu ucznia (tj. uniemożliwieniu lub zredukowaniu jego swobodnego poruszania się) lub
- na przytrzymaniu ucznia wraz z wyprowadzeniem (np. do innego miejsca lub pomieszczenia)

w celu zapewnienia bezpieczeństwa.

4. Zasady postępowania w przypadku wystąpienia u ucznia trudnego zachowania stwarzającego zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia jego lub innych osób

4.1. Uzasadnienie wdrożenia procedur

Zachowania trudne, które ze względu na swoją **formę, nasilenie oraz możliwe skutki stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia uczniów je prezentujących lub innych osób warunkują konieczność ustalenia specjalnych zasad** postępowania w sytuacji ich pojawienia się.

Za przykładowe zachowania trudne, które takie zagrożenie mogą stanowić, można uznać agresję fizyczną (np. uderzanie, kopanie, gryzienie, ciągnięcie za włosy), autoagresję (np. uderzanie siebie, gryzienie siebie), niektóre przypadki niszczenia mienia (np. rzucanie krzesłami), uciekanie stanowiące zagrożenie dla życia lub zdrowia (np. wybieganie na ulicę, wybieganie ze szkoły).

4.2. Procedura postępowania w przypadku wystąpienia zachowań trudnych stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia własnego oraz innych:

- Staraj się załagodzić sytuację kryzysową poprzez wsparcie ucznia w odzyskaniu panowania nad swoim zachowaniem - skorzystaj ze sposobów deeskalacji zachowań trudnych.
- Uzyskaj wsparcie drugiej osoby dorosłej w celu np. przejęcia opieki nad pozostałymi uczniami, wspólnego załagodzenia sytuacji kryzysowej lub przeprowadzenia ewentualnej interwencji fizycznej.
- Jeśli sposoby deeskalacji nie przynoszą skutku, tj. uczeń nie uspokaja się, a zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia jego lub innych nie mija, dopuszcza się użycie interwencji fizycznej w celu zabezpieczenia ucznia lub osób w jego otoczeniu przed skutkami jego zachowań.
- W przypadku wystąpienia u ucznia zachowania trudnego o bardzo dużym nasileniu, które, pomimo zastosowanych procedur szkolnych, nadal stanowi istotne zagrożenie dla bezpieczeństwa lub zdrowia ucznia lub osób w jego otoczeniu należy wezwać pogotowie ratunkowe lub policję a następnie powiadomić opiekunów ucznia.

4.3. Interwencje fizyczne

4.3.1. Definicja interwencji fizycznej

Interwencja fizyczna w rozumieniu niniejszego dokumentu polega na przytrzymaniu ucznia (tj. uniemożliwieniu lub zredukowaniu jego swobodnego poruszania się) lub na

przytrzymaniu ucznia wraz z wyprowadzeniem (np. do innego miejsca lub pomieszczenia) w celu zapewnienia bezpieczeństwa.

4.3.2. Warunki użycia interwencji fizycznej

Interwencja fizyczna może być zastosowana, **gdy jej użycie jest niezbędne do opanowania sytuacji, w której trudne zachowania stwarzają zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia ucznia lub innych osób.**

4.3.3. Zasady stosowania interwencji fizycznych

- a) **Zasada nieodzowności.** Użycie interwencji fizycznej jest dopuszczalne tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy wyczerpały się możliwości opanowania sytuacji kryzysowej poprzez sposoby deeskalacji, tj. nie udało się doprowadzić do ustąpienia zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ucznia lub osób w jego otoczeniu.
- b) **Zasada zbyteczności.** Jeśli uczeń prezentuje zachowania trudne, które nie zagrażają bezpieczeństwu lub zdrowiu jego samego lub osób w jego otoczeniu - nie ma podstaw do użycia interwencji fizycznej (np. uczeń odmawia wykonania zadania, uczeń przeklina, uczeń wierci się na krześle).
- c) **Zasada najmniejszej siły.** Interwencja fizyczna jest wykonywana przy użyciu najmniejszej siły koniecznej do przeprowadzenia interwencji.
- d) **Zasada nie wyrządzania krzywdy.** Interwencja fizyczna nie powinna sprawiać osobie przytrzymywanej bólu. Jednak ze względu na swój fizyczny charakter może się okazać, że będzie sprawiać osobie dyskomfort.
- e) **Zasada neutralności wychowawczej.** Interwencja fizyczna nie może być stosowana jako kara za niewłaściwe zachowania.
- f) **Zasada wystarczalności.** Interwencja fizyczna powinna być zakończona (wycofana), gdy tylko ustąpi zagrożenie dla bezpieczeństwa.
- g) **Zasada celowości.** Użycie interwencji fizycznej nie zwalnia z obowiązku szukania i próbowania sposobów deeskalujących zachowania trudne w celu załagodzenia sytuacji kryzysowej. Nauczyciel nieustannie, tj. przed interwencją fizyczną, w trakcie jej stosowania oraz po jej zakończeniu szuka sposobów, które pomogą uczniowi w odzyskaniu kontroli nad jego własnym zachowaniem. Interwencja fizyczna jest zaś ostatecznym środkiem w dążeniu do tego celu, gdy inne, mniej intruzywne sposoby nie przyniosły zamierzonego efektu.

5. Zasady informowania, dokumentowania i zgłaszania wystąpienia zachowań trudnych stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia własnego oraz innych

- a) Z każdej sytuacji, w której wystąpiły zachowania agresywne lub autoagresywne ucznia stwarzające zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia ucznia lub innych osób powinna zostać sporządzona notatka służbowa w dzienniku. O wystąpieniu takiej sytuacji powinien być także poinformowany opiekun dziecka a informacje o jego poinformowaniu należy odnotować w dzienniku.
- b) Jeżeli konieczne było użycie interwencji fizycznej, informacja o tym powinna zostać uwzględniona w sporządzonym dokumencie oraz powinna być przekazana opiekunom.
- c) Notatka powinna zawierać:

- czas i miejsce zdarzenia,
 - osoby uczestniczące (obecne) w sytuacji,
 - opis zachowania trudnego ucznia,
 - opis sytuacji, w której zachowanie trudne się pojawiło wraz z okolicznościami, które to zachowanie wywołały,
 - opis wykorzystanych sposobów deeskalacji,
 - opis zastosowanych interwencji fizycznych (jeśli dotyczy);
- wzór notatki stanowi załącznik nr 2.

d) Notka powinna zostać przekazana wychowawcy klasy jeżeli sporządza ją inny nauczyciel czy specjalista.

6. Zasady tworzenia oraz wdrażania indywidualnych planów wspierania zachowań

6.1. Zasady wdrażania indywidualnego planu wspierania zachowań:

- a) Indywidualny plan wspierania zachowań (IPWZ) jest dokumentem mającym na celu ujednolicenie oddziaływań wychowawczo-terapeutycznych stosowanych wobec uczniów, u których występuje stały wzorzec zachowań trudnych.
- b) Decyzję o potrzebie stworzenia indywidualnego planu wspierania zachowań dla danego ucznia podejmuje zespół, który tworzą nauczyciele i specjaliści pracujący z uczniem. IPWZ powstaje we współpracy z rodzicami ucznia.
- c) Indywidualny plan wspierania zachowań tworzy i wdraża się dla wszystkich uczniów, u których repertuar zachowań trudnych obejmuje zachowania agresywne i autoagresywne stwarzające zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia własnego oraz innych.
- d) Opiekun zapoznaje się z indywidualnym planem wspierania zachowań i wyraża zgodę na jego realizację.
- e) Opiekun wyraża osobną zgodę na zastosowanie interwencji fizycznej jeżeli IPWZ uwzględnia konieczność użycia takiej procedury ze względu na występowanie u ucznia zachowania zagrażającego bezpieczeństwu lub zdrowiu jego lub innych.
- f) Indywidualny plan wspierania zachowań jest ewaluowany nie rzadziej niż raz w roku szkolnym. Indywidualny plan wspierania zachowań jest ewaluowany i modyfikowany za każdym razem gdy zachodzi taka potrzeba.
- g) Decyzję o zaprzestaniu konieczności dalszego wspierania zachowań ucznia poprzez oddziaływania opisane w indywidualnym planie wspierania zachowań podejmuje zespół który tworzą nauczyciele i specjaliści pracujący z uczniem.

6.2. Zawartość indywidualnego planu wspierania zachowań (IPWZ)

Indywidualny plan wspierania zachowań zawiera (na wzorze stanowiącym załącznik nr 1):

- a) podstawowe informacje na temat ucznia (metryczka),
- b) krótką charakterystykę ucznia,
- c) podstawowe informacje medyczno-zdrowotne,
- d) opis zachowań trudnych prezentowanych przez ucznia,
- e) analizę możliwych przyczyn zachowań trudnych,

- f) uzasadnienie wdrożenia planu wspierania zachowań dla ucznia,
- g) opis strategii proaktywnych służących zapobieganiu pojawianiu się zachowań trudnych,
- h) opis strategii reaktywnych stosowanych w sytuacji pojawienia się zachowania problemowego ujętych w kategorii: strategię służące deeskalacji, strategię uczące oraz, u uczniów prezentujących zachowania trudne zagrażające bezpieczeństwu lub zdrowiu jego i innych osób, dopuszczalne formy interwencji fizycznych,
- i) informację o formach i sposobach rejestracji występowania zachowań trudnych.

OCENA RYZYKA ZACHOWAŃ TRUDNYCH ORAZ INDYWIDUALNY PLAN WSPIERANIA ZACHOWAŃ (IPWZ)

Imię i nazwisko ucznia	
Data urodzenia	
Szkoła	
Klasa	
Data opracowania IPWZ	
Osoby opracowujące IPWZ	

1. Informacje ogólne - krótka charakterystyka ucznia

opisz cechy charakteru ucznia, sposób codziennego funkcjonowania, możliwości psychofizyczne, trudności rozwojowe, diagnozy z opinii lub orzeczeń, sytuację życiową i rodzinną, jeśli istotna z punktu widzenia występowania zachowań trudnych, istotne doświadczenia lub wydarzenia w życiu

2. Podstawowe informacje medyczno-zdrowotne

opisz ewentualne: trudności zdrowotne, diagnozy medyczne, dolegliwości bólowe, niezdrowe nawyki żywieniowe, niezaspokojone potrzeby fizjologiczne, trudności sensoryczne, metody/formy leczenia, terapii lub farmakoterapii

3. Zachowania trudne - opis trudnych zachowań i analiza możliwych przyczyn

<i>jeśli uczeń prezentuje zachowania o różnym charakterze należy powielić tę tabelkę i opisać każde z tych zachowań oddzielnie</i>
Zachowanie trudne nr.....
<i>zwięzłe określenie pojedynczego ZT lub zbioru zachowań występujących razem w tym samym czasie lub w podobnych sytuacjach</i>
Opis zachowania trudnego
<i>opisz: jak wygląda ZT u danego ucznia, jaki ma przebieg, jak często występuje, jak długo trwa, jakie jest jego nasilenie</i>
Historia występowania trudnego zachowania
<i>początek i historia występowania ZT, przebieg i skuteczność dotychczasowych oddziaływań wobec ZT</i>

Okoliczności występowania zachowania trudnego
<i>(np. pory dnia, miejsca, osoby, aktywności, w odpowiedzi na konkretne zdarzenia)</i>
Prawdopodobne przyczyny trudnego zachowania
<i>wskaż możliwe przyczyny zachowania trudnego związane z: (jeśli zachowanie nie wynika z przyczyn z jakiegoś obszaru - wpisz 'nie dotyczy')</i>
<i>charakterystyką funkcjonowania ucznia</i>
<i>sytuacją życiową i rodzinną</i>
<i>doświadczeniami życiowymi i historią oddziaływań wychowawczych, edukacyjnych,</i>
<i>kwestiami medyczno-zdrowotnymi, posiadanymi diagnozami</i>

<i>specjalnymi potrzebami sensorycznymi</i>		
<i>poziomem zaspokojenia potrzeb fizjologicznych</i>		
<i>środowiskiem szkolnym (fizyczne aspekty środowiska, cele i metody nauczania, aspekty społeczne)</i>		
<i>umiejętnościami i trudnościami ucznia w różnych sferach (umiejętności poznawcze i komunikacyjne, motoryczne, percepcyjne, samoobsługowe, emocjonalno-społeczne, rekreacyjne)</i>		
<i>warunkami motywacyjnymi</i>		
<i>inne</i>		
<i>okoliczności i zdarzenia poprzedzające trudne zachowanie oraz zdarzenia następujące po trudnym</i>		
<i>okoliczności przyczyniające się do ZT (stany fizjologiczne lub emocjonalne, które zwiększają prawdopodobieństwo pojawienia się trudnych zachowań)</i>	<i>zdarzenia prowadzące do ZT (zdarzenia, które powodują wystąpienie trudnego zachowania)</i>	<i>zdarzenia, które następują po ZT (uzyskanie czegoś lub uniknięcie czegoś)</i>

3.1 Uzasadnienie wdrożenia planu wspierania zachowań dla ucznia

uzasadnij dlaczego dotychczasowe oddziaływania wychowawcze oraz edukacyjne nie są wystarczające i niezbędne jest wdrożenie usystematyzowanych i ujednoliconych oddziaływań wspierających ucznia prezentującego ZT w postaci IPWZ

4. Strategie radzenia sobie z zachowaniami trudnymi

4.1 Strategie proaktywne

opisz strategie proaktywne służące zapobieganiu pojawianiu się zachowań trudnych (jeżeli działania nie będą obejmowały strategii z jakiegó grupy - wpisz "nie dotyczy")

4.1.1 Dbanie o dobrostan psychofizyczny

4.1.2 Uwzględnianie stanu zdrowia psychofizycznego

4.1.3 Dokonywanie zmian w formach organizacji pracy szkoły i pomocy psychologiczno-

4.1.4 Podejmowanie działań wspierających osoby oddziałujące wychowawczo na ucznia (rodzice, opiekunowie, wychowawcy, nauczyciele)

4.1.5 Podejmowanie działań wspierających otoczenie rówieśnicze ucznia

4.1.6 Dostosowanie środowiska fizycznego oraz organizacji przestrzeni

4.1.7 Dostosowanie pomocy dydaktycznych, metod i organizacji pracy

4.1.8 Rozwijanie umiejętności ucznia

4.1.9 Motywowanie ucznia do odpowiedniego zachowania	
4.2 Strategie reaktywne	
<i>opisz strategie reaktywne stosowane w sytuacji pojawienia się zachowania trudnego</i>	
4.2.1 Strategie służące deeskalacji	
<i>opisz strategie zmierzające do uspokojenia ucznia, tj. wsparcie go w odzyskaniu panowania nad swoim zachowaniem, co jest tożsame z zapobieganiem dalszej eskalacji trudnych zachowań</i>	
4.2.2 Reaktywne strategie uczące	
<i>opisz strategie mające na celu doświadczenie przez ucznia konsekwencji swoich nieodpowiednich zachowań, np.: strategie karzące stosowane w trakcie trudnego zachowania LUB strategie karzące stosowane po trudnym zachowaniu LUB restytucja</i>	
4.2.3 Interwencje fizyczne (jeśli dotyczy)	
Stosując interwencje fizyczne należy odnieść się do zasad ich stosowania opisanych w załączniku nr 9 do Zarządzenie Dyrektora Niepublicznej Terapeutycznej Szkoły Podstawowej Specjalnej Kraina Zmysłów w Chodzieży w sprawie wdrożenia Standardów Ochrony Dzieci w Niepublicznej Terapeutycznej Szkole Podstawowej Specjalnej Kraina Zmysłów w Chodzieży- Procedura reagowania w przypadku zachowań trudnych, agresywnych lub przemocowych ze strony ucznia.	
<i>opisz dopuszczalne formy interwencji fizycznych, które będą mogły być zastosowane w sytuacji jeśli uczeń prezentuje zachowania trudne zagrażające bezpieczeństwu lub zdrowiu jego i innych osób</i>	
5. Formy i sposoby rejestracji występowania zachowań trudnych	
<i>opisz formy i sposoby rejestracji występowania zachowań trudnych (jeśli konieczne)</i>	
6. Podpisy nauczycieli	
<i>podpisy nauczycieli opracowujących i realizujących IPWZ</i>	
Imię i nazwisko	Podpis

7. Zgody rodzica (opiekuna prawnego)

Oświadczam, że zapoznałem(am) się z Indywidualnym planem wspierania zachowań i wyrażam zgodę na jego realizację:

.....
data i podpis rodzica

*W przypadku IPWZ, który zawiera również konieczność użycia interwencji fizycznych
Wyrażam zgodę na zastosowanie interwencji fizycznych opisanych w IPWZ wobec mojego
dziecka w przypadku pojawienia się u niego zachowania zagrażającego bezpieczeństwu lub
zdrowiu jego lub innych osób:*

.....
data i podpis rodzica

**Notatka ze zdarzenia, w którym wystąpiły zachowania trudne stwarzające
zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia własnego oraz innych**

Imię i nazwisko ucznia prezentującego zachowanie	
Miejsce zdarzenia (nr Sali, opis pomieszczenia)	
Data zdarzenia	
Godzina zdarzenia	
Osoby uczestniczące (obecne) w sytuacji	

Opis sytuacji, w której zachowanie trudne się pojawiło wraz z okolicznościami, które to zachowanie wywołały

--

Opis wykorzystanych sposobów deeskalacji

--

Opis zastosowanych interwencji fizycznych (jeśli dotyczy)

--

.....
data i podpis osoby sporządzającej notatkę